

Aften Oslodebatt

Kunnskapsbyråd Torger Ødegaard (H) vil utviklet tilbud for talenter i Osloskolen. Vår oppgave er å løfte elevene, ikke bare i kunnskap, men i stolthet. Se dem, anerkjenne dem og fortelle hvor talentfulle de er, hver på sitt område, skriver Ellen Vahr. FOTO: JON-ARE BERG-JACOBSEN

Talentsatsing. Er det riktig at 85-90 prosent av elever i norske skoler er uten talent?

De som skal bygge landet

Debatt

Ellen Vahr
forfatter,
profesjonell
coach

Jeg ønsker all ekstrautdanning velkommen. Både for dem som må løftes fra bunnen og de som trenger det ekstra på toppen. Det er ikke der det ligger. Det ligger i retorikken. I ordet talent. Jeg er helt sikker på at kunnskapsbyråd Torger Ødegaard (H) vil elevene og landet vel. Men kunne vi ikke ha formulert oss klokere?

I mitt virke som coach og forfatter har jeg et ønske og et formål. Å formidle at alle mennesker er født med unike talenter og evner. Det er også formålet med denne artikkelen.

Tabu

I Aftenposten 4. januar kunne vi lese at den nevnte kunnskapsbyråd har utviklet tilbud for talenter i Osloskolen, og mener nasjonale myndigheter må følge etter. Han viser til talentsatsing i våre naboland som har kommet lenger enn Norge i å utvikle tilbud for talenter og i å lovfeste deres rettigheter. Blant tiltake-

ne han foreslår, er å opprette et nasjonalt kompetansesenter for talentutvikling og økt bruk av nivådifferensiering i norsk skole. Så langt så bra. Når bare én prosent av norske åttendeklassinger er på avansert nivå i matematikk og det er færre enn de fleste andre OECD-land, er det klart at det er noe som må styrkes.

Det har vært litt tabu å snakke om dette i Norge og det vil jeg gjøre noe med, sier kunnskapsbyråden før han setter den oppkommende slekt i bås: Som talent regner Ødegaard de 10-15 prosent beste av sitt årskull. Og det er her jeg faller av og må gripe til pennen.

Talentprogram

Dette er ikke nytt stoff. Jeg har jobbet 20 år i finans- og forsikringsbransjen før jeg for seks år siden hoppet av for å bruke mitt talent til å jobbe med mennesker og skrive bøker. Jeg var en del av en hverdag hvor talent Management var «the buzzword», og ledelsen håndplukket de utvalgte til sine talenterprogrammer. Jeg likte ikke ordet da jeg vandrert i næringslivskorridorane og så alle de ubrukte talentene som satt med hodet bøyd over hver sin dataskjerm. Jeg liker det enda mindre nå når jeg ser det i sammenheng med barn.

Vil spre Oslos talentsatsning

Aftenposten 4. januar.

Talentprogrammene i næringslivet er laget for å sikre at selskapene tiltrekker, beholder, motiverer og utvikler de medarbeiderne og lederne som trengs i dag og i fremtiden. Det samme gjelder vel for elevene da? De 10-15 prosentene som trengs i dag og i fremtiden. Hva med de andre?

Vidunderlige nye verden

I 2011 ble jeg intervjuet av mitt tidligere fagblad Finansfokus om mitt nye veivalg i voksenalder under overskriften: «Fulgte hjertet - fant talentet.» Akkurat som kunnskapsbyråden var heller ikke jeg noe spesielt talent på skolen, mer en arbeidshest som måtte jobbe jevnt og trutt. Jeg ville vel akkurat som ham ikke fått plass i noe talentprogram - vi ville vel kanskje ha gått hånd i

hånd i skolegården Ødegaard og jeg, sammen med de andre 85-90 prosentene som tilhører den andre gruppen.

Hva heter den andre gruppen av elever som ikke er talenter forresten?

Er det tapere, mindre begavede, talentløse? Kanskje vi kan få inspirasjon til å navngi den andre gruppen ved å titte i Aldous Huxleys *Vidunderlige nye verden* og låne navn fra hans «produserte» grupper.

Men jeg hadde et naturlig talent og det er jeg helt sikker på at Ødegaard også hadde, selv om han så beskjeden sier at slik var det ikke. I mitt tilfelle var det bare ingen som så det - og jeg var for sjenert til å vise det frem. For det handlet ikke om matematikk, men om kreative, kulturelle og estetiske ferdigheter.

Prisen

Ikke før jeg var i midten av 40-årene tok jeg mot til meg og viste det frem. Det kostet faktisk noe å gjøre det. Ikke det at jeg tok valget om å gå fra en god og trygg jobb eller at jeg sa farvel til status, bonus og pensjonspoeng. Nei, det kostet noe å vise frem et talent som ikke passet inn i skreddersydd talentprogram. Den samme prisen betaler mange av de dyktige klientene

i næringslivet som jeg har coachet de siste årene. Det er en stadig stigende lengsel og utålmodighet etter å få brukt sine naturlige talenter fullt ut. Det er for mange rammer til å blomstre der de er. Et mangfold av talentserlige talenter som passer inn i støpeformen.

Skaper vi et skille mellom de som defineres som talenter og alle de andre, er jeg redd for at jeg kan se langt etter pensjonsalderen. I det fjerne ser jeg for meg noen av dagens skolegenerasjon som forsiktig banker på døren min om 30 år med spørsmål om de har et talent og hva det mon tro kan være.

Til talentene

Mitt håp er at Ødegarads talenttilbud om ekstrautdanning i matte blir fullt og ut. Og at dette glimrende tiltaket spres til resten av landet. Og at det samtidige blir lignende ekstrautdanning for alle de andre flotte talentene i skolegården. Kunnskap bygger landet og her kan alle elever bidra. Det er bruk for alle i fremtiden. Vår oppgave er å løfte elevene, ikke bare i kunnskap, men i stolthet. Se dem, anerkjenne dem og fortelle hvor talentfulle de er, hver på sitt område.